

Maan ilot

LIISA TAMMIO

Maan ilot

Liisa Tammio

Maan ilot

SAGA Egmont

Maan ilot

Cover image: Shutterstock

Copyright © 1998, 2022 Liisa Tammio and SAGA Egmont

ISBN: 9788728512623

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

1

– Skool!

Artun ääni oli melkein käskevä. Hälinä vaimeni, hetken kuului vain koiran tassujen rapinaa olohuoneen puulattiaa vasten sekä seinäkellon vaimeaa tikitystä.

Sain naamioitua hymyni kuohuviinilasin kiiltelevän reunan taakse. Sen yli näkyi samalla kertaa koko lähisuku: juhla-asuinen ja vakava. Siipatkin kohottivat totisina lasejaan, nimittäin niiden siipat, joille sellainen oli siunaantunut. Minä seisoin yksinäisenä kummajaisena muiden joukossa. Paitsi siippaa minulla ei myöskään ollut juhla-asua – ja tärkeydenkin kanssa oli vähän niin ja näin.

Inka-sisko oli pukeutunut kesäiseen kukkaisunelmaan. Ilman kasvojen rasittunutta ilmettä hän olisi näyttänyt herttaiselta pitkän, leveäharteisen Aaponsa vierellä. Arttu-veljen vaimo Pipsa oli pukeutunut nuorekkaaseen, ihonmyötäiseen trikoomekkoon, meikannut vahvasti ja kammannut runsaat

punaiset kiharansa korkealle poninhännälle. Hänen rinnallaan oli aina tukalaa seistä.

Artun taidepaussin aikana Rolle mätkähti nurkkaan sohvan ja sohvapöydän väliin, missä se alkoi voimallisesti rapsuttaa korvallistaan.

– Isälle onnea. Olkoot seuraavat kuusikymmentä vuotta yhtä valoisia kuin menneetkin! Arttu toivotti tekeytyen juhlavaksi. Punertava kesäparta nyki leuassa puheen tahtiin. Vaikutti siltä kuin veli olisi kallistellut laseja isän kunniaksi jo etukäteen.

– Valoisampia ne ovat, kun pennut eivät enää asu kotona, sinä varsinkaan, Inka huomautti kuivasti ennen kuin minä ehdin sanoa mitään. Sisarusten välisestä naljailusta oli tullut vuosien mittaan piintynyt tapa.

Jokin näissä suurella vaivalla järjestetyissä tilaisuuksissa oli aina sekä huvittanut että ärsyttänyt. Huitaisin silmille pyrkivää otsatukkaa sivummalle ja join kulauksen kuohuviiniä. Se poreili kevyesti kitalaessa.

Ehkä eniten rasittivat juhlailmeet ja small talk, jota suomalaiset eivät kuulemma edes hallinneet. Olisivat saaneet arvostelijat tulla meille kuuntelemaan, kuinka hienosti hallittiin. Illan edetessä siirryttäisiin taas kerran suurempiin puheisiin, kun suku vertaili autojaan, kehui uraansa ja lapsiaan, teki liiallisen juopumuksen jälkeen aamuyön tunteina tunnustuksia, joita saisi katua jälkeenpäin. Ja seuraavan juhlan odotus kuluisi edellisen puheita puitaessa.

Viimeksi oli juhlittu Artun häitä, sitä ennen Inkan häitä, sitä ennen minun lakkiaisiani...

Havahduin äidin kuiskaukseen.

– Olisit vaihtanut vaatteita välillä.

Äiti näytti nololta; silmät liikkuiivat levottomina, posket punersivat juhla valmistelujen kiireestä ja jännityksestä. Tummat, lyhyet hiukset pysyivät tiukasti kiharoilla. Viimeiset papiljotit äiti oli kiskonut päälaeltaan juuri ennen maljojen kohottamista. Seisovassa pöydässä koreilivat valmiina voileivät, karjalanpiirakat ja kakut. Onneksi Inka oli auttanut äitiä parhaan kykynsä mukaan, eikä se ollut vähän. Sisko oli ammatiltaan kokki.

– Vieraita voi tulla minä hetkenä hyvänsä, äiti jatkoi. Ehkä hänen poskiensa puna johtui osittain myös häpeästä. Äiti aikoi sanoa vielä jotakin, mutta samassa ulkoa kuului lähestyvän autonmoottorin putputus. Ei mikään edustusauto äänestä päätellen.

– Kukkokset, äiti parahti, kun keltainen autonkatto vilahti ikkunassa. Nyt muutkin käänsivät katseensa, mutta eivät ikkunaan vaan minuun.

– Aapo kutsui minut tänne isän maljaa kohottamaan, puolustauduin. – Kaikkien lasten piti kuulemma olla paikalla. Voin minä juosta alakertaan piiloon, jos Kukkokset eivät ennen ole kukallista teepaitaa nähneet.

– Tai isän vanhoja, risoja kalsareita, heitti Arttu.

– Menisitkö itse sontaa lapioimaan kravatti kaulassa?

– Mikäs minun kalsareissani on vikana? hymähti isä väliin vatsanpohjaäänellään, tuli tapansa mukaan kuopustyttären tueksi. Artun silmäkulmien rypyistä ja suujuonteista näkyi, että nyt häntä ärsytti.

– Riina on oikeassa, isä vielä jatkoi. – Saahan ihminen työtä tekevältä näyttää.

Laskin lasini pöydän kulmalle ja halasin pappa Siltalaa. Toisin sanoen kiedoin käsivarteni niin pitkälle pyöristyneen vatsan

ympäri kuin yletin. Isän massiivinen vatsa tuntui pehmeältä puskurilta omaani vasten.

– Hyvää syntymäpäivää, isä. Minä lähden nyt pitämään juhlapuheita Tytille ja Valpurille.

Kuohuviinilasini sieppasin sentään mukaani ennen kuin juoksin olohuoneesta ulos. Joisin maljan loppuun lehmien laupiaassa seurassa. Ne eivät valittaisi asuni puutteellisuutta. Mieleen nousi tuttu kappale. ”Ei se pieni nopsajalka karitsaiseni koskaan mulle sanonut, että puhun liian hitaasti...”

En minä ainakaan kotioiloissa puhunut liian hitaasti. En liioin vähän tai turhan harkitusti. Sellainen ei ollut kovin tavallista meidän perheessämme, niin hämäläisiä kuin olimmekin. Tai puolihämäläisiä. Evakkomatalla Karjalassa syntynyt äiti pulputti hengästymiseen asti oman väen keskellä – vaikka kartteli ihmisarkana kaikkia tuntemattomia.

Ulko-ovelle harppoessani kuulin kaikki päivittelyt, jotka oli tarkoitettukin kuultavikseni. Äitiparkaa kävi sääliksi, kun hän väänteli käsiään. Sitä en enää tietenkään eteiseen nähnyt, mutta äidin äänestä kuuli aina, milloin hän väänteli käsiään.

– En minä millään pahalla... Riina oli kultainen, kun lupasi hoitaa navetan yksin.

Olin vähällä pyörtää ympäri ja palata rutistamaan vielä äitiäkin, mutta Kukkokset kolistelivat jo oven toisella puolella. Sitä paitsi Artun tölväisy laski mielialan jälleen pakkasen puolelle.

– Karkuun se sinne utareiden taakse menee. Ja ihan hyvä niin. Irvistelisi muuten taas Ella-tädille tai repisi Kähkösten pojalta tukan päästä irti.

– Älä nyt. Riinahan oli silloin ihan lapsi vielä. Mitä itse touhusit vähän toisella kymmenellä?

– Voisi se irvistää Ellalle vieläkin. Ella kysyy varmasti heti ovella, miksei Riina ole löytänyt miestä itselleen.

– Ja sinä selität auliisti, että eläintohtori antoi rukkaset, huomautti Inka Artulle.

Irvistin eteisessä, vaikkei Ella-tädistä ollut tietoakaan. Sitten oli pakko avata ulko-ovi Kukkosille, jotka koputtivat jo kolmatta kertaa.

Voi olla, että irvistyksestä näkyi vielä jäänteitä poskilihaksissa, kun tervehdin tulijoita. Ainakin Kukkoset katsoivat minua ihmettelevän näköisinä. Poika Kukkonen silmäsi päästä jalkoihin ja takaisin. Häntä taisivat kummastuttaa vaatteeni.

– Tervetuloa kemuihin. Minun piti olla sisäkkönä, mutta tähän muuten täydelliseen asuun ei löytynyt hilkkaa mistään, ilmoitin ystävällisesti.

– Käykää peremmälle. Mukavaa, että pääsitte tulemaan, äiti toivotteli selkäni takana eteisessä. Hän oli kiirehtinyt pelastamaan, mitä vielä pelastettavissa oli. Tiesin katsomattakin, että hänen poskensa hehkuivat entistä punaisempina. Lähdin luikkimaan pihan poikki kohti punamultaista navettaa, joka siinteli pelastuksena omenatarhan ja varastoaitan välissä. Arttu oli ollut oikeassa. Minä nimenomaan pakenin utareiden taakse.

Mikäli en ollut kuullut väärin, rouva Kukkonen oli kehuskellut minua sisään astuessaan. Mutta hän olikin kesäasukkaaksi kylään muuttanut taidemaalari. Sellaisten ihmisten kuului työnsä puolesta ihastua originelleihin alkuasukkaisiin.

Lehmät katselivat minua ihanan tyyninä ja ilmeettöminä tyhjennettyään alkupalaksi annostellut jauhot. Parasta niissä oli

puhumattomuus: yksikään ei naljaillut tai jaaritellut joutavia. Ne olivat tulleet melko vähällä vaivalla sisään, kiitos nälän sekä koko päivän äkäisesti pörränneiden paarmojen.

– Ruusu-parka, sinua ne ovat tainneet syödä eniten.

Silitin sarvetonta, ruskealaikullista Ruusua, joka vaikutti rauhattomalta. – Kaikenlaiset otukset meitä kiusaavat.

Ruusulla oli muitakin ongelmia. Eläinlääkärikin oli käynyt sen takia piikkeineen navetassa: mies, jonka nimen kuuleminen sai nykyisin niskakarvani nousemaan pystyyn. Mutta Illmanin käynnit olivat Suvelassa tarpeellisia ja väistämättömiä, niitä ei voinut karsia kalenterista talon tyttären niskakarvojen takia.

Laskin sankoon vettä ja puristin pullosta sekaan puhdistusainetta. Lypsykoneen kannu odotti jo käyttöönottoa Valpurin takana käytävällä. Meidän pikkupikkunavetassamme ei maito lorissut putkia pitkin tankkiin; se kannettiin. Onneksi äidillä oli vahva selkä.

Normaalioloissa vietin harvoin aikaa navetassa. Täällä hääri äiti, jonka parhaita ystäviä lehmät olivat, jokikinen kosteasilmäinen yksilö. Jos isä ja äiti olisivat luopuneet tilan pidosta, he olisivat ansainneet korvauksina yhtä paljon kuin nyt tihkui rahaa maitotilistä ja viljelystä. Mutta kukapa kavereitaan myi tai lastasi teurasautoon. Ei äiti ainakaan.

Tyttärille ei kuitenkaan ollut tyrkytetty maatalon emännän ammattia. Minä olin töissä kunnan keskuksessa terveysasemalla: kuuntelin mummojen ja vaarien kolotukset, rokotin, mittasin verenpainetta ja neuvoin tietämättömiä. Joskus kokopäivätoiminen ihmisten kanssa olo väsytti. Mutta ainakaan minun asiakkaani eivät tarvinneet kiimapiikkejä eivätkä sairastaneet poikimahalvauksia.

Arttu oli halki lapsuuden ja nuoruuden moittinut suorasukaista puhetyyliäni.

– Artun mielestä naisten pitää olla ladyja, selitin Valpurille. – Ja Arttu on asiantuntija. Se on jo kolmatta kertaa naimisissa ladin kanssa. Ja nyt, jos sallit, pyyhkisin tissisi.

Valpuri salli toimenpiteen, eikä se pannut vastaan lypsykoneen imukuppien asetteluakaan.

Artun ensimmäinen avioero oli saanut äidin pois tolaltaan. Hämeen sydämessä ei luettu avioerotilastoja tai ei ainakaan uskottu niihin. Liiton rikkominen oli syvä häpeä äidin ikäluokalle. Isä kuului vielä vanhempaan ikäluokkaan. Joka ristin harteilleen otti, se ristin myös kantoi. Piti tuntea vastuunsa ja olla kärsivällinen.

Kun Arttu oli eronnut toisen kerran, äiti oli ainoastaan huokaissut, vähän painanut vaivihkaa sydänalaa. Mutta joka kerta uusi vaimo oli saanut ystävällisen vastaanoton. Äiti oli kiltti ihminen.

Tämä kolmas lady muistutti hiuksiltaan Peppi Pitkätossua. Kasvot olivat kuvankauniit. Aina tavatessa niitä tahtomattaan ällisteli. Siron nenän molemmin puolin koreilivat korkeat poskipäät sekä suuret, yllättävän vihreät silmät. Kapeiksi nypityt kulmakarvat saivat aikaan nukkemaisen vaikutelman. Pipsa tunsi julkkisten elämät, harrasti shoppailua ja laihdutti kroonisesti yhtä ylimääräistä liikakiloaan.

Artun ennen niin urheilullista kehoa olivat sitä vastoin alkaneeet kuormittaa lisäkilot. Ne olivat asettuneet miehiseen tapaan housujen vyön yläpuolelle. Samalla Arttu oli alkanut etäisesti muistuttaa isää.

Kävin kantamassa maidon tankkiin ja siirryin sen jälkeen pyyhkimään Lumpeen utareita. Se aristeli vähän; yritin olla

helläotteinen. Äidillä oli tapana puhua lehmille tauotta. Minä en pystynyt samaan – enkä varmasti osannut olla samalla lailla aito. Kukaan muu ei voinut uskoa huoliaan yhtä vakavana lehmille kuin Sinikka Siltala. Mutta hän ei tarvinnutkaan terapiaa eikä avioliittoneuvoja.

Isän ja äidin avioliitossa vallitsi selkeä työnjako: ensin mainittu puhui viisaita ja jälkimmäinen silitti myötakarvaan. Äiti hoiti miestänsä samalla ehtymättömällä emohengellä kuin lapsiaan ja lehmiaän. Siitä vastineeksi hänen ei tarvinnut rasittaa itseään päätöksenteolla. Sen hoiti jyrkevä heimopäällikkö.

Pienenä olin jumaloinut isää. Suurta ja turvallista, kaiken tietävää. Tietysti isän viisaus oli pienentynyt sitä mukaa kuin minä olin kasvanut. Oli alkanut erottua päänäpintymä ja luutuneita epäluuloja. Mutta yhtä kaikki, yhä oli mahdollista juosta isän syliin parkumaan.

Arttu oli äidin poika ja minä olin isän tyttö. Inkasta ei oikein ottanut selkoa. Ehkä hän oli väliinputoja.

Ruusu ei olisi antanut koskea utareisiinsa lainkaan.

– Anteeksi nyt vain, mutta pakko mikä pakk... hemmetti, lopeta se potkiminen heti!

Väistin viime hetkessä.

– Noh, noh, ei kimpaannuta nyt, kumpikaan.

Kesti tovin ennen kuin pääsimme yhteisymmärrykseen ja maito kulki utareista kannuun. Istuin jakkaralle Ruusun viereen ja palasin äskeisiin ajatuksiin.

Inkaa oli selvästi vaivannut jokin viime aikoina. Vaaleaa, polkkatukkaista Inkaa, joka aina oli osannut suunnitella elämänsä hyvin. Hän ei ollut hoivaajatyyppeä niin kuin äiti, mutta ei yleensä niin piikikäskään kuin nyt. Tavallisesti minä tölväisin ensimmäisenä Arttua tämän veljellisten puheiden takia.

Tai pelkästään vanhasta muistista. Jos Arttu ei ollut ehtinyt päästää mitään irvokasta suustaan, hän kuitenkin ihan kohta päästäisi. Vaikka naisten piti olla ladyja, miehillä ei ollut mitään gentlemanin velvoitteita.

Tai ehkä Inka oli entisensä; minä vain olin hidastunut, kun olin jäänyt jumiin Hämeeseen. Tänne paluutani Inka oli jaksanut ihmetellä. Onneksi olin sentään vuokrannut pienen yksión kunnan keskuksesta enkä muuttanut takaisin kotitilalle Suvelaan. Muuten sisko olisi raahannut minut mielentilatutkimukseen.

Itse asiassa tätä nykyä asustin melkein enemmän Suvelassa kuin yksiossáni, mutta sitä Inka ei tiennyt.

Ehkä Inkaa vaivasi aviokriisi. Hän ei ollut eronnut vielä yhtään kertaa. Ja kaikissa avioliitoissa kuulemma riitti kriisejä riesaksi asti. Inka oli aloittanut Aapon kanssa seurustelun jo kuusitoistavuotiaana, koulun välitunneilla. Ei ihme, jos tässä vaiheessa väsytti. Aapo oli tosin mieheksi harvinaisen selväjärkinen. Häntä oli vaikea arvostella piikikkäästi.

Ja pahnän pohjimmainen olin siis minä. Vapaimmin kasvanut ja kammottavin, kuten Arttu asian ilmaisi. Hän oli kautta aikojen suositellut maakellariin sulkemista tai järvessä uittamista sopiviksi kasvatusmenetelmiksi pikkusiskolle. Tällaisina suvun juhlapäivinä nurja puoleni pisti erityisesti esiin. Olin perinyt äidiltä annoksen ihmisarkuutta, mutta en hänen lempeää kiltteyttään. Äiti kykeni voittamaan itsensä ja järjestämään jopa massatapahtumia, jos tiesi niiden ilahduttavan aviomiestään.

Pesin hitaasti lypsykoneen osat ja asettelin ne kuivumaan – enkä kiirehtinyt lattioiden puhdistamisessakaan. Talikko haroi laiskasti lantaläjiä. Kärpäsiä lenteli navetassa sakeanaan, äiti oli

päivällä puhunut myrkyttämisestä. Katselin pientä, kodikasta navettaa, lapsuudesta asti tuttua. Olin kytkkinyt kourun ääressä seuraamassa äidin puuhia ja lehmien kakkaamisia jo kurakintuisena ruipelona. Sen ajattelevinen nosti palan kurkkuun. Tällainen kahdeksan lehmän onnena ei voinut kannattaa EU-Suomessa, jossa piti olla tehokas isolla t:llä. Viis siitä, että lehmät viihtyivät ja maito oli ensiluokkaista.

Minähän ajattelin kuin isä. Melkein pelästyin. EU oli paholaisen keksintöä. Kaikkien kavalien vieraiden maiden tarkoituksena oli ainoastaan huijata nuhteetonta ja rehellistä Suomi-neitoa...

Huidoin karpäsiä loitomalle Ruusun silmistä. Olin kahden vaiheilla: paetako navetasta suoraan autoon ja ajaa kalsariasuisena omalle asunnolle vai piiloutuako Kiviniemen saunamökkiin? Siellä saisin olla juhlien ajan rauhassa. Saunoisin navetanhajut pois ihosta ja pulahtaisin päivän lämmittämään järveen uikkujen seuraksi. Jälkimmäinen ajatus tuntui niin houkuttelevalta, ettei tarvinnut edes harkita.

Ajoittain oli vaikeaa ymmärtää Inkaa, jolla oli aina kiire pois täältä kehäteiden sisäpuolelle luomaan uraa. Vaikka ei se järvestä ja uikuista johtunut. Eikä siitäkään, että Inka olisi kaupunkilaistuttuaan alkanut hävetä lannanhajua. Olin joskus luullut tavoittaneeni syyn, kun olin ajatellut Inkaa ja äitiä, mutta en ollut koskaan puhunut asiasta kummankaan kanssa. Heidän olisi pitänyt puhua keskenään.

Mietteeni keskeytti navetan oven suunnalta kuuluva rykiminen. Säikähdin niin perusteellisesti kuin omiin ajatuksiinsa vajonnut ihminen vain voi. Talikko karahti kourun reunaan, ja Lumme puolestaan säpsähti sitä.

– Kuka siellä? kysyin nopeasti, ääni pelästyksestä yllättävän kimeänä. Kurottelin kaulaa nähdäkseni Liljan laikukkaan selän yli, mutta sitten pylväs peitti näkyvyyden. Tosin taisin arvata, kuka ovella seisoi.

– Navettahiiri tietysti, kuului vastaus pylvään toiselta puolen. Olisin tuntenut äänen missä tahansa. Vedin syvään henkeä: lämmintä, paksua navettailmaa keuhkot täyteen. Juuri nyt tajusin selkeästi, mitä olin paennut lupautuessani karjakoksi juhlahtana. Tai ketä. Olisihan äiti saanut paikalle lomittajan; hän oli ehdottanutkin sitä.

– Juokse kuuseen, vastasin tylästi näkymättömälle tunkeilijalle.

– Onpa kaunis tapa toivottaa miesystävä tervetulleeksi, ääni sanoi huvittuneesti.

– Mikä?

– Eläinlääkäri, anteeksi lipsahdus. Tulin vain katsomaan, miten Ruusu voi.

Mies astui pylvään takaa näkyviin. Hänen moitteeton, vaalea pukunsa loi täydellisen vastakohdan navettatrikoilleni.

– Se on siellä ovinurkassa, sen kun katsot.

– Älä puhu palturia. Tyttihän tässä seisoo. Minä kyllä tunnen tämän kulmakunnan lehmät, Henrik Illman hymähti.

Haukoin sisuksiini lisää paksua navettailmaa. Jos mies tarkoitti niitä naisia, joiden kanssa seurusteli pitkin kyliä, hän oli mieleltään vielä siivottomampi kuin olin kuvitellut.

– Taidat tuntea, sain vaivoin sanotuksi ennen kuin marssin karjakeittiön kautta ulos.

– Riina hei! mies huusi perään. – Helveti soikoon, et kai sinä luullut, että minä tarkoitin... Riina!

Viimeinen huuto oli käskävä – kuin koiralle tarkoitettu, välähti mielessäni. Riina, tänne. Anna tassu. Viiletin pikavauhtia risoissa kalsareissa pihan halki välittämättä siitä, kuinka moni kukkamekkoinen juhlija minut ikkunasta näki. Sitten pingoin liukumiiinoja väistellen tyhjän lehmihaan läpi rantaan. Ylpeys ei antanut lupaa katsoa taakse ennen kuin olin työntänyt soutuveneeseen vesille ja hypännyt kyytiin.

Kun vihdoin katsoin, en tiennyt, kärsikö ylpeys kolauksen vai olinko helpottunut, kun lehmihaka edelleen oli tyhjä. Henrik Illman ei ollut seurannut perässäni edes vastakkaiselle aidalle. Ehkä hän oli jopa jäänyt naureskelemaan navettapihalle saatuaan taas yhteen kantturaan vähän vauhtia.

Teki mieli manata ääneen, vaikka järvi oli syvän tummansinistä samettia ja aurinko heitteli viimeisiä iltasäteitään pinnalla kelluville ulpukoille. Laskin kokeeksi yhden ärräpään, mutta se kuulosti pahalta, peräti sopimattomalta näin hienossa ympäristössä. Ulpukatkin katsoivat paheksuen.

Ihan kuin kukat olisivat imeneet itseensä kesäpäivän auringon kirkkaan keltaisuuden. Lapsena olin kuvitellut, että ulpukoiden kukat olivat keijukaisten hameita. Vai oliko minulle kerrottu niin?

Jokin myöhäinen vesihiippailija liukui ohuilla jaloillaan pitkin järven pintaa, kunnioittavan välimatkan päässä veneestä. Nostin airot hetkeksi ylös vedestä, mutta se ei otusta rohkaissut. Tasaisesti putoilevat pisarat särkivät sametin. Tip, tip, tip. Lahden pohjukan kesäasumuksilta kuului lasten ääniä sekä koiran haukuntaa. Laskin airot varovasti takaisin veteen, ja soudin mahdollisimman äänettömästi suon laitaa myöten Kiviniemeen. Jokaisella vedolla siunasin pöpelikköä sekä

Riina Siltalan elämässä riittää ongelmia. Kun Riina auttaa vanhempiaan maatilalla, hän joutuu pakosti näkemään entistä heilaansa. Suhde paikalliseen eläinlääkäriin, komeaan Henrik Illmaniin, ei nimittäin mennyt aivan niin kuin Riina oli odottanut. Nyt Riinan arjen täyttävät maatalon työt – kuten lehmien hoito ja heinänteko. Mutta miten on, saattaisiko Henrikin ja Riinan välillä olla edelleen väreilyä? Kun vanhempien naapuriin muuttaa nuori leskimies Tero Kallio, Riinan tunteet menevät entistä enemmän sekaisin...

Maan ilot on Liisa Tammion hulvaton chick lit -romaani.

Liisa Tammio (s. 1966) on suomalainen kirjailija. Hänet tunnetaan erityisesti viihteellisistä romaaneistaan kuten “Kemialla ja keltomakkaria miehiä” sekä “Maan ilot”.